

Vt 4 Pyhäjärvi-Pulkkila

Hankekortti koskee valtatiellä 4 yhteysväliä Pyhäjärvi-Pulkkila. Tiesuuden kehittämisen tavoitteena on valtatieliikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden parantaminen sekä pääväyläasetuksen ja TEN-T-ydinverkkokäytävän vaatimuksiin vastaaminen.

Nykytila

Valtatie 4 on tärkeä kansainvälinen yhteys ja Suomen merkittävin etelä-pohjoissuuntainen yhteys maan halki. Valtatie 4 on pääväyläverkon tason I pääväylä ja kuuluu TEN-T ydinverkkoon. Valtatie 4 on osa raskaan liikenteen runkoyhteyttä ja suurten erikoiskuljetusten verkkoa. Tiellä on merkittävä rooli myös valtatievarren kuntien elinvoimaisuudelle ja saavutettavuudelle. Hankekortti koskee noin 90 kilometrin pituista valtatiejaksoa, joka sijoittuu Pyhäjärven, Kärsämäen ja Siikalatvan kuntien alueelle. Yhteysväliä valtatie 4 nykytilanne ei vastaa pääväyläasetuksen palvelutasoa ja TEN-T -ydinverkkokäytävältä vaadittavia ominaisuuksia.

Liikennemäärä maakunnan rajan ja Pulkkilan välillä on keskimäärin 3100–5400 ajon./vrk, josta raskaan liikenteen osuus on 12–24 %. Suurimmat liikennemäärät ovat Kärsämäen taajaman kohdalla. Merkittävin osa liikenteestä on pitkämatkaista liikennettä. Eniten liikenneonnettomuuksia on sattunut Pyhäjärven taajaman eteläpuolisella ja Leskelän eteläpuolisilla tiejaksoilla. Väyläviraston tieturvallisuusdirektiivin mukaisessa verkonlaajuudessa tieturvallisuusarvioinnissa Kärsämäen taajaman kohta on määritelty korkean riskin luokkaan. Liikenteen sujuvuutta haittaavaksi ongelmaksi tiesuudella koetaan erityisesti raskaan liikenteen ohittaminen.

Hankkeen sisältö ja tavoitteet

Valtatiellä 4 Pyhäjärvi – Pulkkila -yhteysväliä tavoitteena on valtatieliikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden parantaminen. Suurimmat palvelutasopuutteet ovat Kärsämäen taajaman kohdalla, jossa valtatie kulkee nykytilassa taajaman läpi, tiesuudella on useita kiertoliittymiä ja nopeusrajoitus on alimmillaan 40 km/h. Yhteysvälin kehittämisen tavoitteena on vastata pääväyläasetuksen ja TEN-T-ydinverkkokäytävän vaatimuksiin ottaen kuitenkin huomioon selvitysjakson muuta valtatiejaksoa pienemmät liikennemäärät.

Tavoitetilassa valtatie 4 on Pyhäjärvi-Pulkkila välillä yksittäisin ohituskaistoin varustettu kaksikaistainen maantie, jolla on ohituskaistoja säännöllisin välein. Ohituskaistajaksoilla valtatiellä on 2+1 kaistaa tai 2+2 kaistaa. Maakuntarajan ja Pulkkilan välille on rakennetaan kahdeksan ohituskaistaparia. Nopeusrajoitus tiesuudella tulee olemaan pääosin 100 km/h.

Kärsämäen kohdalla on ohikulkutie tavoitetilanteessa. Valtatie 4 linjataan uuteen maastokäytävään myös Pyhäjärven Oravankylässä. Valtatielle 4 on esitetty kolme uutta eritasoliittymää. Ne sijoittuvat valtatie 27, valtatie 28 sekä seututien 800 kohdalle. Yksityisteliittymiä vähennetään merkittävästi nykyisestä. Ohituskaistojen ja eritasoliittymien kohdalle rakennetaan ajosuunnat erottava keskikaide. Keskikaiteellista jaksoa on yhteensä 34,5 kilometriä.

Valtatie 4 kehittäminen välillä Pyhäjärvi-Pulkkila on määritelty yhdeksi kärkitoimenpiteistä Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040:ssä.

Päivitetty: 26.6.2026

Linkki hankesivuille:

<https://vavla.fi/vt-4-tavoitetila>

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-398-139-3>

Aikataulu

Valtatie 4 Pyhäjärvi-Pulkkila on luonteeltaan yhteysvälihanke, jota voidaan toteuttaa vaiheittain.

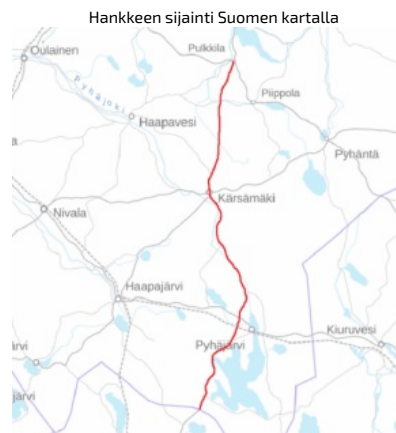
Valtatien 4 kehittäminen välillä Pyhäjärvi - Pulkkila, Pyhäjärvi, Kärsämäki, Siikalava : Toimenpideselvitys on valmistunut vuonna 2023. Vuonna 2025 on valmistunut Vt 4 / vt 28 Kärsämäen eritasoliittymän aluevaraussuunnitelma. Tiesuudelta on esitetty kohteita Väyläviraston suunnitteluohjelmaan.

Seuraava vaihe on tiesuunnitelman laatiminen.

Kustannukset

Kustannusennuste koko yhteysvälin toimenpiteille on noin 230 M€ (MAKU=145, 2020 = 100) toimenpideselvityksen mukaan. Kokonaiskustannuksista toimenpideselvityksen mukaan Pyhäjärven eritasoliittymäkokonaisuus noin 33 M€ ja Leskelän eritasoliittymä 6,2 M€.

Toimenpideselvityksen jälkeen kustannusarviota on tarkennettu vuonna 2026 hankekortin laatimisen yhteydessä Kärsämäen ohikulkutien ja Oravankylän oikaisun osalta. Kustannusarvio (MAKU 145, 2020=100) Kärsämäen ohikulkutien osalta on 41,6 M€, Oravankylän ohituksen ja ohituskaistaparin osalta 24,9 M€.

Vt 4 Pyhäjärvi-Pulkkila

Keskeiset vaikutukset

Hanke vastaa hyvin Liikenne12 tavoitteisiin. Esitetyillä toimenpiteillä on mahdollista toteuttaa valtatiellä 4 välillä Pyhäjärvi-Pulkkila maanteiden pääväylille asetetut palvelutasotavoitteet ja TEN-T ydinverkolle asetetut vaatimukset.

Esitetyillä toimenpiteillä poistetaan valtatiejakson merkittävimmät palvelutasopuutteet. Kärsämäellä ohikulkutie korvaa hitaan taajamajakson kiertoliittymineen, vilkasliikenteisimmät liittymät toteutetaan sujuvuutta ja turvallisuutta parantavina eritasoliittyminä, yksityistieliittymien määrää vähennetään merkittävästi liikenneturvallisuuden ja valtatieliikenteen sujuvuuden parantamiseksi, ja turvallisia ohitusmahdollisuuksia lisätään toteuttamalla keskikaiteellisia ohituskaitoja. Jaksolla on tavoitetilanteessa pääosin 100 km/h -nopeusrajoitus. Erityisesti raskaalle liikenteelle haitalliset hidastamiset ja kiihdyttämiset vähenevät merkittävästi. Liikenneturvallisuus paranee erityisesti keskikaidejaksoilla, eritasoliittymien kohdalla ja Kärsämäen taajamassa.

Koko hankekokonaisuuden h/k-suhde on 0,4. Liikennetaloudellisesti kannattavin yksittäinen hanke on Kärsämäen ohikulkutie (HK-suhde 2,1).

Riskit

Hankkeeseen liittyy kustannusriski, sillä tiesuunnitelma ei ole vielä laadittu.

Tarkempaa vaikutustietoa

Hanke edistää liikenteen toimivuutta, turvallisuutta ja kestävyyttä, joten hanke toteuttaa hyvin valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa. Hanke parantaa merkittävästi koko Pohjois-Suomen saavutettavuutta, elinkeinoelämän kilpailukykyä sekä tieliikenteen turvallisuutta. Hankkeella on merkitystä niin seudullisella kuin valtakunnallisella liikennejärjestelmätasolla. Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteista hanke parantaa liikennejärjestelmän toimivuutta, pitkämatkaisen ja paikallisen liikenteen turvallisuutta, saavutettavuutta ja kestävyyttä. Lisäksi ko. tieosuudella häiriöherkkyyks vähenee. Hanke parantaa terveellistä ja turvallista elinympäristöä, lisäksi liikenteen melulle altistuvien ihmisten määrä pienenee.

Mikäli hanketta ei toteuteta, palvelutaso, liikenneturvallisuus ja liikenteellinen sujuvuus heikkenevät ko. yhteysvälillä. Jos hanketta ei toteuteta, tietä pidetään kunnossa perusväylänpidon rahoituksella. Merkittäviä parannuksia ei voida tehdä yksittäisiä tienpäällystyskohteita lukuun ottamatta.

Osa tieosuudesta on noussut esille myös korkean riskin kohteena Väyläviraston laatimassa verkonlaajuisessa tieturvallisuusarvioinnissa (VTA) ja kustannustehokkainta on väliaikaisten ratkaisujen sijaan pyrkiä suoraan tavoitetilanteen mukaisiin liikennejärjestelyihin.

Lisätietoa

Pohjois-Suomen elinvoimakeskus, Tie- ja rakentamissuunnitteluvastaava Ari Kuotesaho, p. 0295 038 259
Väylävirasto, Osastonjohtaja Tapio Ojanen, p. 029 534 3209